

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-035-01/2014

P/14/021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/021 - „Wspieranie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw środkami Unii Europejskiej w ramach Działania 4.3 ¹ i 4.5 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka ² ”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Katowicach
Kontroler	Maria Talik, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 92382 z dnia 15 października 2014 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	„ENGAS” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ³ , ul. Michała Grażyńskiego 351, 43-300 Bielsko-Biała, REGON 270509881
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kazimierz Borgiel, Prezes Zarządu Spółki ⁴ (od dnia 10 kwietnia 2001 r.). [dowód: akta kontroli str. 3-20]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁵, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Spółka zrealizowała terminowo i zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym projekt pn. „*Technologia wzbogacania druku foliowaniem na zimno (cold foiling) w linii*”⁶, dofinansowany w ramach Działania 4.3 POIG.

Cele Projektu zostały osiągnięte. W Spółce wdrożono nową technologię, co pozwoliło na wprowadzenie do oferty Spółki nowych, znacząco udoskonalonych produktów.

Beneficjent wywiązał się z określonych w umowie o dofinansowanie Projektu (umowa z dnia 29 września 2012 r. nr POIG.04.03.00-00-721/11-00)⁷ obowiązków w zakresie m.in. informowania Instytucji Wdrażającej⁸ o stanie realizacji Projektu, a także prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej i archiwizacji dokumentacji projektowej oraz trwałości Projektu. Zrealizował też działania dotyczące promocji Projektu.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości, polegały na nieujęciu w zapytaniach ofertowych, wystosowanych przez Spółkę do trzech potencjalnych dostawców objętej Projektem linii technologicznej, kryteriów oceny ofert oraz terminu ich złożenia, jak również niezamieszczeniu ww. zapytania ofertowego na stronie internetowej Spółki, pomimo że według postanowień umowy o dofinansowanie było to od niej wymagane. NIK zauważa przy tym, że w Spółce udokumentowano wysłanie zapytań ofertowych do trzech potencjalnych dostawców, a spośród dwóch otrzymanych ofert wybrano ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie. Instytucja Wdrażająca, w wyniku kontroli przeprowadzonej przed dokonaniem płatności nie wniosła zastrzeżeń do realizacji projektu, stwierdzając m.in., że Beneficjent „*dokonał wyboru dostawców zgodnie z obowiązującymi zasadami uczciwej konkurencji, efektywności, jawności i przejrzystości*”.

¹ Działanie 4.3 Kredyt Technologiczny osi priorytetowej 4 Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia, dalej zwane „Działaniem 4.3”.

² Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013, dalej zwany „POIG”.

³ Dalej zwana „Spółką” lub „Beneficjentem”.

⁴ Dalej zwany „Prezesem Zarządu”.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁶ Dalej zwany „Projektem”.

⁷ Dalej zwanej „umową o dofinansowanie”.

⁸ Bank Gospodarstwa Krajowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Założenia dotyczące Projektu.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Przedmiotem zrealizowanego przez Spółkę Projektu było wdrożenie w praktyce produkcyjnej nowatorskiej technologii produkcji opakowań uszlachetnionych folią aktywowaną powierzchniowo i aplikowaną na zimno w linii na arkuszowej maszynie offsetowej⁹. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie Projektu i załączoną do niego opinią o nowej technologii, jej wdrożenie miało pozwolić na znaczące udoskonalenie oferowanych produktów i usług (wytworzenie wysokiej jakości opakowań z metalicznymi efektami dekoracyjnymi o zwiększonej odporności na ścieranie farby z folii metalizowanej w jednym procesie produkcyjnym)¹⁰, co odpowiadało celom Działania 4.3 POIG. Zrealizowana w ramach Projektu inwestycja polegała na zakupie linii technologicznej obejmującej: sześciopiętrową linię do druku offsetowego, moduł do foliowania na zimno w linii oraz system aktywowania folii metodą plazmowania (w tym jej skompletowanie, instalację, synchronizację i uruchomienie).

[dowód: akta kontroli str. 44-78, 98-109, 118, 277-281, 283-316, 452, 539-551]

W dniu 1 grudnia 2011 r. Spółka uzyskała od ING Banku Śląskiego S.A. z siedzibą w Katowicach¹¹ promesę kredytu technologicznego w wysokości 8 600,0 tys. zł (w tym kredytu pomostowego¹² w kwocie 4 000,0 tys. zł), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów realizacji objętej Projektem inwestycji technologicznej¹³.

[dowód: akta kontroli str. 84-85, 950-951]

Wniosek Spółki o dofinansowanie¹⁴ Projektu został przekazany do Banku Gospodarstwa Krajowego¹⁵ przez Bank kredytujący pismem z dnia 1 grudnia 2011 r.¹⁶. Do wniosku załączono wymagane dokumenty¹⁷. Złożona dokumentacja¹⁸ była kompletna, poświadczona przez właściwe osoby¹⁹ i potwierdzała spełnianie kryteriów określonych dla POIG. Pismem BGK z dnia 26 kwietnia 2012 r. Spółka została poinformowana o pozytywnej ocenie wniosku pod kątem spełniania kryteriów formalnych²⁰. W dniu 10 lipca 2012 r. BGK, na podstawie wyników weryfikacji merytorycznej wniosku o dofinansowanie, podjął decyzję o przyznaniu dla Projektu promesy premii technologicznej w kwocie 4 000,0 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 86-116]

⁹ Opracowanie pt. „Opis nowej technologii. Technologia wzbogacania druku foliowaniem na zimno (*cold foiling*) w linii przygotowany na zlecenie Engas z Bielska-Białej przez Instytut Transferu Technologii Poligraficznych w Krakowie” (z dnia 12 października 2011 r.).

¹⁰ Przedmiot Projektu przedstawiono szerzej w dalszej części wystąpienia (w punkcie dotyczącym dokumentacji wskazującej na jego innowacyjność).

¹¹ Dalej zwanego „Bankiem kredytującym”.

¹² Część pomostowa podlegająca refinansowaniu w formie premii technologicznej, przyznawanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego.

¹³ Promesa została wystawiona na podstawie pozytywnej oceny zdolności kredytowej Spółki, z okresem ważności do 1 grudnia 2012 r.

¹⁴ Przez wniosek o dofinansowanie należy rozumieć wniosek o przyznanie premii technologicznej w rozumieniu *ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności inwestycyjnej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 226), zwanej dalej „*ustawą innowacyjną*”.

¹⁵ Dalej zwanego „BGK”.

¹⁶ Pismo Dyrektora Oddziału ds. Korporacyjnych i jego Zastępcy.

¹⁷ W tym: kserokopię aktualnego wypisu z Krajowego Rejestru Sądowego; kserokopię promesy kredytu technologicznego udzielonej przez Bank kredytujący; kserokopię opinii o nowej technologii; informację o pomocy publicznej i pomocy de minimis; kserokopie zatwierdzonych sprawozdań finansowych (za ostatnie trzy lata obrotowe); oświadczenie o spełnianiu kryteriów średniego przedsiębiorcy (wraz z kserokopiami potwierdzających to dokumentów, w tym m.in. potwierzeń zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne pracowników za ostatnie dwa lata obrotowe); biznes plan Projektu zawierający harmonogram rzeczowo-finansowy oraz wykaz wydatków kwalifikowalnych związanych z realizacją inwestycji technologicznej; formularz informacyjny Projektu dotyczący jego wielkości i wpływu na gospodarkę.

¹⁸ Po jej korekcie w kwietniu 2012 r. Pismem z dnia 3 kwietnia 2012 r. BGK, za pośrednictwem Banku kredytującego, wezwał Spółkę do korekty wniosku (m.in. w zakresie wypełnienia niektórych jego punktów niezgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie). Skorygowany wniosek Spółka dostarczyła do Banku kredytującego w dniu 16 kwietnia 2012 r., który przekazał go do BGK w dniu 17 kwietnia 2012 r.

¹⁹ Wszystkie kserokopie potwierdzili za zgodność z oryginałem Prezes i Wiceprezes Zarządu Spółki.

²⁰ Wcześniej, pismem z dnia 3 kwietnia 2012 r. BGK, za pośrednictwem Banku kredytującego, wezwał Spółkę do korekty wniosku (m.in. w zakresie wypełnienia niektórych jego punktów niezgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie). Skorygowany wniosek Spółka dostarczyła do Banku kredytującego w dniu 16 kwietnia 2012 r., który przekazał go do BGK w dniu 17 kwietnia 2012 r.

Umowa o dofinansowanie Projektu w ramach Działania 4.3 POIG (umowa nr POIG.04.03.00-00-721/11-00) pomiędzy Spółką (Beneficjentem) oraz BGK (Instytucją Wdrażającą) została zawarta w dniu 28 września 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 172-195]

Zgodnie z harmonogramem realizacji Projektu²¹, Projekt miał zostać zrealizowany w okresie od 10 lipca 2012 r. do 31 marca 2013 r. Według harmonogramu rzeczowo-finansowego (załącznik nr 3 do ww. umowy), poniesienie wydatku na linię technologiczną zaplanowano na I kwartał 2013 r.

[dowód: akta kontroli str. 117-119, 172-194]

W dniu 11 kwietnia 2013 r., na wniosek Spółki z 15 marca 2013 r., zawarto aneks do umowy o dofinansowanie, na mocy którego okres zakończenia Projektu przedłużono do 31 maja 2013 r., oraz dokonano zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego (poniesienie wydatku na linię technologiczną przesunięto na II kwartał 2013 r.).

Uzasadniając konieczność zawarcia ww. aneksu, Beneficjent wskazał na wydłużenie procedury odbioru przez służby nadzoru budowlanego hali produkcyjnej (przebudowanej ze środków własnych Beneficjenta, poza Projektem), w której została umiejscowiona linia technologiczna będąca przedmiotem Projektu. Przed uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie ww. hali (pozwolenie to zostało wydane przez PINB²² w dniu 8 maja 2013 r.) nie było możliwe wykonanie produkcji z wykorzystaniem zainstalowanej tam linii technologicznej ani uzyskanie opinii stwierdzającej wdrożenie nowej technologii, wymaganej stosownie do § 6 ust. 3 lit. e umowy o dofinansowanie²³.

[dowód: akta kontroli str. 195-226]

Według wniosku o dofinansowanie Projektu, jego realizacja miała doprowadzić do wdrożenia nowej, innowacyjnej technologii oraz do znaczącego udoskonalenia produktów i usług przy jej użyciu. Dla Projektu określono dwa wskaźniki realizacji tych celów²⁴, tj.: nową technologię wdrożoną w ramach Projektu (wskaźnik produktu) oraz udoskonalone towary, procesy lub usługi wytworzone przy użyciu nowej technologii (wskaźnik rezultatu)²⁵.

[dowód: akta kontroli str. 106, 310, 424]

Planowany, zgodnie z umową o dofinansowanie, całkowity koszt realizacji Projektu wynosił 8 600,0 tys. zł i stanowił całkowitą kwotę wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach Projektu. Maksymalna wysokość dofinansowania²⁶ (wnioskowana całkowita kwota premii technologicznej) określona została na kwotę 4 000,0 tys. zł (z tego 15%, tj. 600,0 tys. zł, w formie dotacji celowej i 85%, tj. 3 400,0 tys. zł, w formie płatności z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego²⁷).

Zgodnie z umową zawartą w dniu 3 sierpnia 2012 r. przez Spółkę z Bankiem kredytującym, udzielony Spółce kredyt w kwocie 8 600,0 tys. zł składał się z dwóch części: części pomostowej - 4 000,0 tys. zł (która podlegać miała refundacji w formie premii technologicznej, przyznawanej przez BGK) oraz części na sfinansowanie wkładu własnego Projektu - 4 600,0 tys. zł (niepodlegającej refinansowaniu). Jednocześnie w § 3 ust. 1 umowy wskazano, że Kredytobiorca zobowiązany jest dokonać spłaty całości zadłużenia z tytułu udzielonego mu kredytu, a w § 3 ust. 2 przewidziano, że w przypadku odmowy wypłaty dofinansowania Bank kredytujący rozpatrzy wniosek Kredytobiorcy o zmianę

²¹ Załącznik nr 4 do umowy o dofinansowanie.

²² Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Bielsku-Białej.

²³ Jednocześnie Prezes Zarządu poinformował BGK, że informację o czasowym wstrzymaniu odbioru uzyskano w dniu 14 marca 2013 r., co nie pozwoliło na wypełnienie zapisów § 8 ust. 3 umowy o dofinansowanie (według których z pisemnym wnioskiem o wydłużenie okresu realizacji Projektu należało wystąpić nie później niż 30 dni przed dniem upływu okresu kwalifikowalności wydatków, tj. w ww. przypadku nie później niż w dniu 1 marca 2013 r.).

Jak ustalono, zgłoszenie zakończenia robót budowlanych, obejmujących m.in. przebudowę hal magazynowo-produkcyjnych na drukarnię arkuszowego druku offsetowego, i wniosek o udzielenie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego Spółka po raz pierwszy złożyła w PINB w dniu 27 lutego 2013 r., tj. przed zakończeniem okresu realizacji Projektu (w dniu 8 marca 2013 r. wezwano ją jednak do uzupełnienia ww. wniosku, w związku z czym kolejny wniosek złożono w dniu 14 marca 2013 r.; w dniu 21 marca 2013 r. wezwano Spółkę do kolejnego uzupełnienia wniosku, w odpowiedzi na co w dniu 18 kwietnia 2013 r. złożono wniosek po raz trzeci).

²⁴ Zgodnie z pkt 16 wniosku o dofinansowanie pt. „Skwantyfikowane wskaźniki realizacji celów projektu”.

²⁵ Dla obydwu ww. wskaźników jako wartość docelową przyjęto liczbę „jeden”.

²⁶ Jednocześnie kwota dofinansowania na pokrycie wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem wskazanych w art. 10 ust. 5 ustawy innowacyjnej.

²⁷ Dalej zwanego „EFRR”.

harmonogramu spłat zadłużenia, a w razie potrzeby również innych warunków udzielenia kredytu (w przypadku takim, po pozytywnej decyzji Banku, przewidziano zawarcie stosownego aneksu do umowy).

[dowód: akta kontroli str. 109, 118, 176-177, 200, 227-233, 237-238, 277, 301-316, 452-456, 607-627, 634-689, 704, 746]

1.2. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, technologia wzbogacania druku foliowaniem na zimno (*cold foiling*) w linii, której wdrożeniu służył Projekt, została opracowana przez Instytut Transferu Technologii Poligraficznych (ITTP)²⁸, w wyniku prac badawczo-rozwojowych przeprowadzonych na zlecenie Spółki. Fakturę za ich wykonanie²⁹ Spółka otrzymała w dniu 31 sierpnia 2011 r. Efektem wykonanych dla ENGAS prac było opracowanie z dnia 12 października 2011 r. („Opis nowej technologii”).

[dowód: akta kontroli str. 44-53, 57, 59, 69, 103-107, 317, 321, 587-588, 600, 818]

Stosownie do art. 5 ust. 3 pkt 1 *ustawy innowacyjnej*, załącznikiem do wniosku o dofinansowanie Projektu była opinia o nowej technologii, która została wykonana (w dniu 15 listopada 2014 r.) na zlecenie Spółki przez Instytut Papiernictwa i Poligrafii Politechniki Łódzkiej, będący jednostką naukową w rozumieniu art. 2 pkt 9 lit. a *ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki*³⁰. Opinię podpisało dwóch pracowników Zakładu Technologii Poligrafii i Maszyn Poligraficznych³¹, którzy ją sporządzili oraz Dyrektor ww. Instytutu. Obejmowała ona deklarację bezstronności i poufności³². W przedmiotowej opinii stwierdzono, że technologia planowana do wdrożenia przez Spółkę jest technologią nową, stosowaną na świecie nie dłużej niż pięć lat, w tym obejmującą unikatowe, opracowane dla Spółki jako wynik zleconych przez nią prac badawczo-rozwojowych, rozwiązania technologiczne, oraz umożliwiającą wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług. Opinia zawierała informacje wymagane stosownie do art. 5 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 lit. a-d *ustawy innowacyjnej*.

[dowód: akta kontroli str. 56-68, 104, 564, 571-572]

W opinii o nowej technologii, jak również we wniosku o dofinansowanie, wskazano m.in. na:

- najnowsze, unikatowe rozwiązania technologiczne, opracowane dla Spółki i zaprojektowane pod jej indywidualne wymagania i potrzeby³³;
- wyeliminowanie szeregu ograniczeń związanych ze stosowaniem innych, standardowych technologii (jak np. „foliowanie na gorąco”³⁴) oraz zapewnienie bardziej ekonomicznego, szybszego i tańszego procesu produkcji³⁵;
- możliwość produkcji, dzięki wdrożeniu przedmiotowej technologii, znacząco udoskonalonych produktów wysokiej jakości, charakteryzujących się m.in. efektowną grafiką z metalicznym połyskiem i barwnymi przejściami tonalnymi (co zwiększa ich konkurencyjność), efektami holograficznymi (dającymi również gwarancję zabezpieczenia

²⁸ Działający w ramach spółki z o.o. z siedzibą w Krakowie (będący, jak wskazano, firmą doradcą w zakresie technik druku i zdobienia).

²⁹ Faktura za „prace badawczo-rozwojowe w zakresie wykorzystania innowacyjnej technologii foliowania na zimno w druku offsetowym” na kwotę 76,5 tys. zł brutto (62,2 tys. zł netto). Zaksięgowano ją na koncie 080-21 (konto: nakłady na inne wartości niematerialne i prawne), w korespondencji z kontem dotyczącym rozrachunków z kontrahentami oraz kontem dotyczącym naliczonego VAT. W związku z tym we wniosku o dofinansowanie wskazano, że wdrażana technologia występuje w Spółce jako wartości niematerialne i prawne.

³⁰ Dz. U. Nr 96, poz. 615 ze zm.

³¹ Funkcjonującego w ramach ww. Instytutu Papiernictwa i Poligrafii Politechniki Łódzkiej.

³² Informującą m.in. o braku powiązań z przedsiębiorcą wnioskującym o wypłatę premii technologicznej w sposób mogący budzić wątpliwości co do bezstronności sporządzonej opinii.

³³ M.in. w zakresie: systemu prowadzenia folii, jej aplikacji na zimno w linii, z zapewnieniem jej optymalnego wykorzystania, oraz dodania do tego sposobu aplikacji dodatkowego aktywowania powierzchni folii za pomocą plazmowania bezpośrednio przed nałożeniem folii na podłoże. Jak podano w opinii o nowej technologii, „ze względu na specyfikę podawania folii z roli dodatkowe aktywowanie jej powierzchni nie było dotąd wykorzystywane w arkuszykowych maszynach offsetowych”.

³⁴ W j. angielskim jako „hot stamping”.

³⁵ Jak podano, proces tłoczenia na gorąco przeprowadzany jest jako osobny etap produkcji, po zakończeniu druku na osobnej maszynie, co m.in. spowalnia proces produkcji i podraża końcowy produkt. Natomiast dzięki wdrażanej technologii cały proces odbywa się podczas zadruku w jednej linii technologicznej. Wdrażana technologia objęła ponadto rozwiązania zapewniające m.in. lepszą kontrolę procesu produkcji, większą precyzję i oszczędność folii.

przed podróbkami), dobrą i równomierną przyczepnością folii do podłoża i wysoką odpornością nadruku na ścieranie.

[dowód: akta kontroli str. 44-68, 98-112, 153]

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja i rozliczenie Projektu oraz wykonanie pozostałych obowiązków wynikających z zawartej umowy o dofinansowanie.

Opis stanu faktycznego

2.1. W ramach Projektu udzielono jednego zamówienia, które dotyczyło dostawy linii technologicznej obejmującej: sześcioczęściową linię do druku offsetowego, moduł do foliowania na zimno w linii oraz system aktywowania folii metodą plazmowania. Udzielając zamówień w ramach Projektu, Spółka nie była zobowiązana do stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁶ (nie zachodziły określone w niej przesłanki stosowania tej ustawy).

Zapytania ofertowe wystosowano do trzech potencjalnych dostawców (wszyscy oni, jak wyjaśnił Prezes Zarządu, reprezentowali „światowych liderów w zakresie produkcji maszyn poligraficznych”). Wszystkie zapytania zostały podpisane przez Prezesa Zarządu i wysłane w tym samym dniu (19 lipca 2012 r.). Mając na uwadze określony w § 11 ust. 4 pkt 1 umowy o dofinansowanie wymóg udokumentowania wysłania zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych dostawców, wysyłkę zapytania ofertowego do każdego z ww. potencjalnych dostawców udokumentowano pieczęcią urzędu pocztowego i wpisem do księgi korespondencji wychodzącej Spółki.

W odpowiedzi na ww. zapytania, oferty złożyło dwóch dostawców (z czego jeden zaoferował trzy wariantowe rozwiązania w zakresie modułu foliowania na zimno). Obydwie złożone oferty (pierwsza z dnia 2 sierpnia 2012 r., druga z dnia 28 lipca 2012 r.) były ważne na dzień dokonania wyboru dostawcy linii technologicznej. Spośród zaoferowanych rozwiązań wybrano tańsze, tj. dotyczące linii technologicznej z modułem foliowania na zimno na jedną wieżę drukującą za cenę 2 049,0 tys. euro, co odpowiadało określonemu w § 11 ust. 3 umowy o dofinansowanie wymogowi dokonania zakupu w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie ofertę.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że „wyboru dokonano, biorąc pod uwagę rozwiązania dostosowane do potrzeb ENGAS i dążenie do uzyskania jak najlepszych dla ENGAS efektów”. Jak wyjaśnił, wybrana oferta była dla ENGAS najkorzystniejsza ekonomicznie, jak również optymalnie dopasowana do jej potrzeb, biorąc pod uwagę m.in. cenę odniesioną do maksymalnej wydajności produkcyjnej, zaoferowane rozwiązania w zakresie produkcji i oszczędności materiałów, funkcjonalności i prostoty obsługi, a także form finansowania i zapłaty transz należności za dostawę.

[dowód: akta kontroli str. 118, 151-152, 278, 304-313, 322-385, 424]

W dniu 20 sierpnia 2012 r. Zarząd Spółki zawarł z wybranym oferentem („Sprzedającym”) umowę sprzedaży, na mocy której Spółka zakupiła za cenę 1 990,0 tys. euro, linię technologiczną obejmującą sześciokolorową offsetową maszynę arkuszową i system do foliowania na zimno z urządzeniem do aktywowania folii metodą plazmowania³⁷. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu, w wyniku negocjacji z wybranym oferentem wynegocjowano obniżkę ceny ofertowej. Zgodnie z umową, w cenę wliczono koszty transportu, montażu (w tym m.in. adaptacji maszyny drukującej do systemu foliowania na zimno) i rozruchu, a także szkolenia³⁸. Okres udzielonej gwarancji wynosił 12 miesięcy od podpisania protokołu uruchomienia.

Zawarcie ww. umowy sprzedaży poprzedzone zostało zawarciem przez Spółkę, w dniu 10 sierpnia 2012 r., porozumienia z producentem systemu foliowania na zimno

³⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

³⁷ Dalej zwaną także „umową z 20 sierpnia 2012 r.”.

³⁸ Bez kosztów podróży (dojazdu do miejsca szkolenia i powrotu), diet czy tłumaczeń z tym związanych. Jak podano, koszty utrzymania jej personelu obciążały każdą ze stron umowy. W wartości umowy zawarto koszty samego szkolenia.

(uwzględnionego w ofercie dostawcy linii technologicznej)³⁹. Przedmiotem porozumienia była specyfikacja elementów systemu foliowania na zimno, a także m.in. określenie warunków gwarancji.

[dowód: akta kontroli str. 386-423, 811]

2.2. Poszczególne elementy linii technologicznej dostarczono do Spółki w grudniu 2012 r. W okresie od 2 stycznia do 1 lutego 2013 r. maszynę zmontowano i uruchomiono, co udokumentowano protokołem uruchomienia (z 1 lutego 2013 r.). W dniach 6-7 marca 2013 r. przeprowadzono badania przyczepności i ścieralności⁴⁰, po wykonaniu których dokonano odbioru dostarczonej linii technologicznej od jej dostawcy, co udokumentowano stosownymi protokołami⁴¹ (z dnia 7 marca 2013 r.).

W dniu 30 kwietnia 2013 r. Spółka dokonała komisyjnego⁴² odbioru zakupionej linii technologicznej i przekazania jej do użytkowania. Udokumentowano to protokołem, w którym stwierdzono m.in., że linia technologiczna spełnia wymagania i założenia Projektu. W tym samym dniu wystawiono dokument OT (nr 0001/2013/04) na linię technologiczną składającą się z sześciopiętowej maszyny drukującej, modułu do foliowania na zimno i zespołu aktywacji plazmą o łącznej wartości 8 360,0 tys. zł. Spośród poniesionych przez Spółkę wydatków:

- 8 180,2 tys. zł stanowiły wydatki kwalifikowalne, ujęte we wniosku o płatność przekazanym do BGK w dniu 28 maja 2013 r. Z kwoty tej 4 000,0 tys. zł, tj. 48,9 %, zrefundowano ze środków premii technologicznej przyznanej przez BGK.

- 179,8 tys. zł stanowiły nieujęte we wniosku o płatność, poniesione przez Spółkę do dnia 30 kwietnia 2013 r., koszty z tytułu prowizji bankowej i odsetek od kredytu udzielonego Spółce przez Bank kredytujący.

[dowód: akta kontroli str. 278, 424-450, 452-470, 607, 613, 686, 704, 746, 754]

W dniu 27 grudnia 2012 r. Spółka otrzymała wystawioną przez dostawcę linii technologicznej (Sprzedającego) fakturę końcową⁴³ na kwotę 1 990,0 tys. euro, z czego do zapłaty pozostało 199,0 tys. euro (w przeliczeniu na złote⁴⁴ - 822,6 tys. zł). Kwotę tę zapłacono w dniu 30 kwietnia 2013 r. Wcześniej na rzecz ww. dostawcy zapłacono (na podstawie faktur pro forma): 199,0 tys. euro (835,2 tys. zł) w dniu 3 września 2012 r. i 1 592,0 tys. euro (6 522,4 tys. zł) w dniu 30 listopada 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 277, 287-288, 298-299, 301, 305, 307, 309-310, 313, 607-608, 611, 613, 615, 620, 634-637, 639, 641, 647-660, 678-683, 686]

W opinii o wdrożeniu nowej technologii, sporządzonej stosownie do art. 11 ust. 5 pkt 5 ustawy innowacyjnej oraz § 6 ust. 3 lit. e umowy o dofinansowanie na zlecenie Spółki przez Instytut Papiernictwa i Poligrafii Politechniki Łódzkiej⁴⁵, stwierdzono m.in., że w Spółce „została wdrożona innowacyjna technologia pt. „Technologia wzbogacania druku foliowaniem na zimno (cold foiling) w linii”, „linia technologiczna została skompletowana i uruchomiona zgodnie z założeniami do projektu i jest wykorzystywana w procesie produkcyjnym zgodnie ze swoim przeznaczeniem” oraz że „firma rozpoczęła produkcję znacząco ulepszonych towarów, o których mowa w art. 9 ust. 6 ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, z wykorzystaniem linii technologicznej do ich produkcji, a zakupione maszyny i urządzenia wchodzące w skład linii pracują i są tożsame

³⁹ Podano tam, że system foliowania na zimno, o którym była mowa w ofercie dostawcy linii technologicznej z dnia 28 lipca 2012 r., zostanie zamówiony dla Spółki przez ww. dostawcę (Sprzedającego) oraz dostarczony i zainstalowany zgodnie z zawartą z nim umową sprzedaży z dnia 20 sierpnia 2012 r.

⁴⁰ Określone w załączniku do umowy z 20 sierpnia 2012 r.

⁴¹ Protokół badań przyczepności i ścieralności oraz protokół odbioru linii technologicznej (wg wzoru określonego w załączniku do umowy sprzedaży), potwierdzający jej montaż i przekazanie w stanie gotowości produkcyjnej, a także przeszkolenie obsługi.

⁴² Komisja składająca się z Wiceprezesa Zarządu Spółki oraz jej dwóch pracowników (dyrektora ds. technicznych i kierownika działu utrzymania zakładu).

⁴³ Faktura z dnia 21 grudnia 2012 r.

⁴⁴ Po kursie sprzedaży euro banku obsługującego transakcję (Banku kredytującego) z dnia zapłaty.

Fakturę z dnia 21 grudnia 2012 r. zaksięgowano po przeliczeniu objętej nią kwoty 1 990,0 tys. euro na złote wg średniego kursu NBP z dnia 20 grudnia 2012 r., tj. ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień jej wystawienia (po przeliczeniu: 8 102,8 tys. zł). Na dzień bilansowy dokonano wyceny wynikającego z ww. faktury zobowiązania, wg średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2012 r. (po przeliczeniu: 8 135,5 tys. zł). Na kontach księgowych Spółki zaksięgowano powstałe ujemne różnice kursowe (łącznie 77,9 tys. zł).

⁴⁵ Sporządzonej przez te same osoby, które sporządziły wcześniej opinię o nowej technologii (załączoną do wniosku o dofinansowanie).

z urządzeniami opisanymi we wniosku o kredyt technologiczny stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie". Jak podano, podstawą dokonania tych ustaleń była przede wszystkim przeprowadzona w dniu 21 maja 2012 r. wizja lokalna oraz analiza dokumentacji (w tym dotyczącej procesu wdrażania i techniczno-ruchowej).

[dowód: akta kontroli str. 68-78, 424-425, 573]

Stwierdzono, że zakupiona w ramach Projektu linia technologiczna znajdowała się w jednej z hal produkcyjnych zakładu ENGAS (w tzw. hali druku) i była uruchomiona, a oznaczenie poszczególnych urządzeń wchodzących w jej skład (typ, model i rok produkcji) odpowiadało danym wskazanym w umowie sprzedaży i w dokumencie OT.

[dowód: akta kontroli str. 390, 402, 410-411, 426-433, 443, 445, 447, 449, 452, 539-550, 881, 886, 888-891]

2.3. Cele Projektu określone we wniosku o dofinansowanie zostały osiągnięte. Wszystkie zaplanowane dla Projektu wskaźniki zrealizowano, w tym poprzez zakup, zainstalowanie i uruchomienie linii technologicznej, obejmującej sześciopiętrową linię do druku offsetowego, moduł do foliowania na zimno w linii oraz system aktywowania folii metodą plazmowania, wdrożono opisaną we wniosku o dofinansowanie „technologię wzbogacania druku foliowaniem na zimno (*cold foiling*) w linii” (wskaźnik produktu), dzięki czemu poszerzono ofertę Spółki i rozpoczęto produkcję znacząco udoskonalonych produktów (wskaźnik rezultatu). Linię technologiczną zainstalowano w nowej hali produkcyjnej, dopuszczonej do użytkowania z dniem 8 maja 2013 r. Pierwsze zlecenia na wykonanie uszlachetnionych złoceń na zimno produktów Spółka otrzymała od klientów w dniach 18 kwietnia i 12 maja 2013 r. Obydwa zrealizowano w maju 2013 r., wykonując łącznie 67 250 sztuk opakowań i 36 000 sztuk segmentów ze złoceń na zimno (dowody dostawy do zamawiającego odpowiednio z dnia 22 i 17 maja 2013 r., faktury z dnia 23 i 21 maja 2013 r.). Osiągnięcie ww. wskaźników potwierdzono wydaną w dniu 22 maja 2013 r. opinią Instytutu Papiernictwa i Poligrafii Politechniki Łódzkiej. Do dnia 22 października 2014 r. z wykorzystaniem technologii *cold foilingu* wykonano dla klientów łącznie 1 567 705 sztuk opakowań. Zrealizowano też zlecenia wewnętrzne, obejmujące np. kalendarze firmy czy elementy folderu reklamowego Spółki.

[dowód: akta kontroli str. 68-78, 106, 277-278, 301-321, 424-456, 534-551, 746, 754, 821-824, 827-899]

2.4. W ramach Projektu złożono jeden wniosek o płatność. Był to zarazem wniosek o płatność końcową, którym rozliczono całość poniesionych wydatków kwalifikowalnych (8 180,2 tys. zł) i zawniioskowano o wypłatę pełnej kwoty premii technologicznej (4 000,0 tys. zł). Wniosek ten przekazano do BGK, za pośrednictwem Banku kredytującego, w dniu 28 maja 2013 r.⁴⁶. Załączono do niego stosowne dokumenty⁴⁷ potwierdzające poniesienie wszystkich wydatków w okresie ich kwalifikowalności oraz wdrożenie objętej Projektem nowej technologii⁴⁸.

[dowód: akta kontroli str. 113, 301-314]

Ponadto, realizując obowiązek określony w § 7 ust. 7 umowy o dofinansowanie, przekazano do BGK dwie informacje kwartalne o stanie realizacji Projektu. Informacje te Beneficjent przekazał Bankowi kredytującemu, celem dostarczenia ich do BGK, w dniach 10 stycznia 2013 r. (informacja za okres do 31 grudnia 2012 r.) oraz 10 kwietnia 2013 r. (informacja za okres do 31 marca 2013 r.). Obydwie informacje zostały pozytywnie zweryfikowane przez BGK⁴⁹.

[dowód: akta kontroli str. 183, 283-300]

⁴⁶ Zgodnie z pismem z dnia 3 czerwca 2013 r. Naczelnika Wydziału Finansowanie Kredytu Technologicznego BGK, dniem przyjęcia wniosku przez BGK był 28 maja 2013 r.

⁴⁷ Kserokopie potwierdzone za zgodność z oryginałem przez Prezesa i Wiceprezesa Zarządu.

⁴⁸ W tym: dwie faktury proforma (z dnia: 23 sierpnia 2012 r. i 23 listopada 2012 r.) oraz fakturę końcową z dnia 21 grudnia 2012 r., wraz z bankowymi dowodami ich zapłaty (dokonanej odpowiednio: 3 września 2012 r., 30 listopada 2012 r. i 30 kwietnia 2013 r.), a także protokół odbioru linii technologicznej (z 7 marca 2013 r.), protokół odbioru i przekazania do użytkowania linii technologicznej (z 30 kwietnia 2013 r.) i opinię o wdrożeniu nowej technologii⁴⁸ (z 22 maja 2013 r.).

⁴⁹ O czym poinformowano Beneficjenta, za pośrednictwem Banku kredytującego, pismami Naczelnika Wydziału Finansowania Kredytu Technologicznego w BGK.

BGK poinformował o zatwierdzeniu do wypłaty wnioskowanej premii technologicznej w kwocie 4 000,0 tys. zł pismem z dnia 4 czerwca 2013 r. Wydatki uznane za kwalifikowalne wyniosły 8 180,2 tys. zł, a Projekt został rozliczony przez BGK bez uwag. Dofinansowanie przekazano na rachunek bankowy Beneficjenta wskazany w umowie o dofinansowanie w dniu 13 czerwca 2013 r. Beneficjent nie wnosił zastrzeżeń co do terminowości rozpatrywania wniosków o płatność przez BGK (w tym ww. informacji kwartalnych) oraz wypłaty dofinansowania.

[dowód: akta kontroli str. 301-302, 307, 315-316, 452, 615, 688-689]

Całkowita wartość Projektu, odpowiadająca poniesionym w jego ramach wydatkom kwalifikowalnym (zatwierdzonym przez BGK), wyniosła 8 180,2 tys. zł. Oprócz wydatków sfinansowanych ze środków premii technologicznej (4 000,0 tys. zł), pozostałe wydatki kwalifikowalne poniesione w ramach Projektu sfinansowane zostały z kredytu udzielonego Spółce przez Bank kredytujący (4 157,6 tys. zł⁵⁰) oraz ze środków własnych Spółki (w kwocie 22,6 tys. zł⁵¹).

Na dzień 28 maja 2013 r., tj. dzień przekazania do BKG wniosku o płatność końcową dla Projektu, z kredytu udzielonego Spółce przez Bank kredytujący w kwocie 8 157,6 tys. zł (wg aneksu nr 2 do umowy kredytowej) do spłaty pozostawało 7 719,5 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 109, 118, 176-177, 200, 227-229, 237-238, 277, 301-316, 452-456, 607-627, 634-689, 704, 746]

2.5. Dokumentację Projektu Beneficjent przechowywał w swojej siedzibie, w odrębnych segregatorach opatrzonych stosownym opisem, w sposób gwarantujący jej bezpieczeństwo stosownie do wymogu określonego w § 9 ust. 21 Umowy o dofinansowanie. W wyniku badania tej dokumentacji stwierdzono:

- 1) Beneficjent posiadał pełną dokumentację potwierdzającą dokonanie wydatków objętych Projektem oraz ich zgodność z warunkami umowy o dofinansowanie (w tym m.in. oryginały faktur, dowodów płatności, protokołów odbioru, instalacji, uruchomienia i przekazania do użytkowania, jak również oryginał opinii o wdrożeniu nowej technologii);
- 2) Płatności dokonane zostały zgodnie z okresem kwalifikowalności wydatków określonym w umowie o dofinansowanie (wraz z aneksem);
- 3) W związku z rozpoczęciem realizacji Projektu, z dniem 20 sierpnia 2012 r. wprowadzono do stosowania, w ramach istniejącego w Spółce informatycznego systemu ewidencji księgowej, wyodrębniony rejestr księgowy oraz do zakładowego planu kont wprowadzono konta analityczne⁵² służące wyłącznie do ewidencji operacji związanych z realizacją Projektu. Księgując operacje dotyczące Projektu na powyższych kontach, Beneficjent zrealizował obowiązek prowadzenia dla Projektu odrębnej informatycznej ewidencji księgowej, o którym mowa w § 6 ust. 21 umowy o dofinansowanie.
- 4) Wszystkie poniesione w ramach Projektu⁵³ płatności zrealizowano za pomocą rachunku bankowego Spółki (prowadzonego dla celów Projektu) na rachunek bankowy dostawcy linii technologicznej wskazany na wystawionej przez niego fakturze. Do faktur w języku obcym (jednej końcowej i dwóch proforma) dołączono tłumaczenie na język polski. Kwoty dokonanych płatności (po przeliczeniu na złote polskie⁵⁴) odpowiadały kwocie poniesionych wydatków kwalifikowalnych wskazanej we wniosku o płatność⁵⁵.

⁵⁰ Kwota wykorzystanego kredytu, bez uwzględnienia części zrefundowanej środkami premii technologicznej. Według aneksu do umowy kredytowej (aneks nr 2 z dnia 29 maja 2013 r.) kwota wykorzystanego kredytu wyniosła 8 157,6 tys. zł.

⁵¹ Wg umowy kredytowej ostatnia (trzecia) transza kredytu wynosić miała 800,0 tys. zł. Jednak po uwzględnieniu ujemnych różnic kursowych kwota do zapłaty (na podstawie faktury końcowej wystawionej przez dostawcę linii technologicznej) wynosiła 822,6 tys. zł. Różnicę w kwocie 22,6 tys. zł Spółka pokryła ze środków własnych (zgromadzonych na jej rachunku bieżącym).

⁵² Wyodrębnione dla Projektu konta analityczne do następujących kont syntetycznych: 081 - Środki trwałe w budowie, 131 - Rachunki bankowe pomocnicze ING, 138 - Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki, 139 - Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki, 253 - Rozrachunki zagraniczne z tytułu zakupu środków trwałych.

⁵³ Wykazane we wniosku o płatność jako podstawa do wypłaty dofinansowania.

⁵⁴ Po kursie sprzedaży euro banku obsługującego transakcję (Banku kredytującego) z dnia zapłaty. Do faktury końcowej z dnia 21 grudnia 2012 r., której kopię przekazano do BGK wraz z wnioskiem o płatność końcową, dołączono informację o zastosowanym kursie przeliczeniowym banku. Na każdym z bankowych dowodów zapłaty wskazany został zastosowany przez bank kurs przeliczeniowy.

⁵⁵ Wydatki kwalifikowalne Projektu nie obejmowały podatku VAT. Poniesione wydatki, które ujęto we wniosku o płatność i które stanowiły podstawę wypłaty dofinansowania, były kwotami netto (natomiast rozliczenia transakcji, jako wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, składając za miesiąc grudzień 2012 r. informację podsumowującą

- 5) Projekt zrealizowano terminowo, zgodnie z harmonogramem Projektu (po zmianie dokonanej aneksem do umowy o dofinansowanie);
- 6) Nie stwierdzono przypadków podwójnego finansowania Projektu. W okresie realizacji Projektu Beneficjent nie realizował innych projektów podlegających dofinansowaniu ze środków europejskich.

[dowód: akta kontroli str. 68-78, 174, 195, 283-314, 322-449, 452, 605-704]

2.6. Wywiązywanie się przez Beneficjenta z określonych w § 10 umowy o dofinansowanie obowiązków w zakresie promocji i informacji potwierdzono następującymi ustaleniami:

1) Zakupiona w ramach Projektu linia technologiczna, znajdująca się w hali druku, była oznakowana tablicami zawierającymi wymagane informacje, w tym: logo POIG (Innowacyjna Gospodarka - Narodowa Strategia Spójności), logo Unii Europejskiej⁵⁶ wraz z odwołaniem słownym do UE i do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego⁵⁷, hasło „Dotacje na innowacje” oraz informację, iż Projekt współfinansowany był przez UE ze środków EFRR, a także informacje dotyczące nazwy Projektu, nazwy Beneficjenta, lat realizacji Projektu (2012-2013), wartości Projektu (8 180,2 tys. zł) i kwoty otrzymanego dofinansowania.

2) Tablice zawierające wskazane powyżej informacje zamieszczono także w korytarzu przy głównym wejściu do budynku Spółki oraz w korytarzu prowadzącym do hal produkcyjnych zakładu, stosownie do § 10 ust. 2 pkt 2 umowy o dofinansowanie.

3) Informację o Projekcie zamieszczono również na stronie internetowej Spółki. Podano tam m.in. nazwę Projektu oraz informację, że został on zrealizowany w 2013 r. i był współfinansowany ze środków EFRR w ramach POIG na lata 2007-2013 (Oś priorytetowa 4 Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia, Działanie 4.3 Kredyt Technologiczny). Obok zamieszczono logo POIG i logo UE (wraz z odwołaniem słownym do UE i EFRR)⁵⁸.

4) Segregatory, w których przechowywano dokumentację projektową, opatrzone były opisem obejmującym nazwę i numer Projektu oraz informację o jego współfinansowaniu przez UE ze środków EFRR, a także logiem POIG i logiem UE (wraz z ww. odwołaniem słownym). W każdym z nich na pierwszej stronie zamieszczono też informację, że „dokumentacja związana z realizacją Projektu będzie przechowywana przez okres co najmniej 3 lat od daty zamknięcia Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka”.

[dowód: akta kontroli str. 186-187, 279, 539-554, 556-562]

2.7. Realizacja Projektu została objęta kontrolą przeprowadzoną u Beneficjenta przez przedstawicieli BGK (informacja pokontrolna z dnia 14 czerwca 2014 r.). W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości ani naruszeń prawa oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych. Stwierdzono tam m.in., że „Beneficjent dokonał wyboru dostawców zgodnie z obowiązującymi zasadami uczciwej konkurencji, efektywności, jawności i przejrzystości. Zamawiający dokonał rozpoznania warunków cenowych u potencjalnych wykonawców poprzez wysłanie listowne zapytania ofertowego, do trzech potencjalnych dostawców sprzętu. Zamawiający nie umieścił zapytania ofertowego na swojej stronie internetowej, ponieważ znając rynek, mógł skierować je bezpośrednio do potencjalnych dostawców. Wybór ofert dokonany został w oparciu o kryteria ekonomiczne. (...) Decydującym kryterium wyboru była cena (100%). (...) w wyniku analizy ofert Beneficjent wybrał ofertę najtańszą, posiadającą dobre warunki dostawy i zakupu. (...)”.

[dowód: akta kontroli str. 276-282]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Prezes Zarządu nie zapewnił, by zapytanie ofertowe dotyczące zamówienia na dostawę linii technologicznej objętej Projektem, zostało zamieszczone na stronie internetowej Spółki, co było wymagane § 11 ust. 4 umowy o dofinansowanie.

[dowód: akta kontroli str. 188, 278, 323]

o dokonanych wewnątrzwspólnotowych transakcjach - VAT-UE oraz deklarację dla podatku od towarów i usług - VAT-7; podstawą naliczenia VAT była wystawiona przez Spółkę, na podstawie faktury końcowej dostawcy linii technologicznej z dnia 21 grudnia 2012 r., faktura wewnętrzna z dnia 28 grudnia 2012 r.).

⁵⁶ Dalej zwanej „UE”.

⁵⁷ Dalej zwanego „EFRR”.

⁵⁸ Zamieszczono tam też odesłania do oficjalnych portali internetowych Unii Europejskiej i Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, a także portalu poświęconego POIG.

W „Informacji z trybu postępowania w procesie wyboru dostawcy linii technologicznej” z dnia 2 sierpnia 2012 r., podpisanej przez Prezesa i Wiceprezesa Zarządu Spółki oraz zamieszczonej w dokumentacji Projektu, podano: „Posiadając bardzo dobre rozeznanie w możliwościach potencjalnych dostawców oraz z obawy przed napływem propozycji sporej ilości handlowców zajmujących się sprzedażą używanych maszyn poligraficznych, zrezygnowano z zamieszczania zapytania ofertowego na stronie internetowej. Zależało nam na wyborze z poważnych ofert, gwarantujących trwałość i efektywność rozwiązań technologicznych”.

[dowód: akta kontroli str. 323]

Prezes wyjaśnił ponadto, że Spółce zależało na zakupie maszyn nowych, pochodzących od producenta, z jego gwarancją i serwisem. Wskazując powód niewpisania do treści zapytań ofertowych wymogu wskazującego, by maszyna była nowa (nieużywana), by posiadała gwarancję producenta lub też by jej rok produkcji był nie starszy niż np. rok 2012, wyjaśnił: „Obawialiśmy się zarzutu, że mogło to zawęzić krąg potencjalnych dostawców. Być może należało taki wymóg wpisać do treści zapytań ofertowych. Nasz cel był jasny, tj. chcieliśmy po prostu maszynę w jak najlepszym stanie”. Prezes wyjaśnił ponadto, że nie chciano wykluczać ofert producentów maszyn z prowadzonych centrów testów i prezentacji, gdyż, jak podał, maszyny takie nie są nowe (mają zazwyczaj dwa lub trzy lata), jednakże nie były wcześniej wykorzystywane do produkcji, lecz jedynie do pokazów czy prezentacji i są w bardzo dobrym stanie.

[dowód: akta kontroli str. 803-804]

2. W zapytaniach ofertowych, wystosowanych w dniu 19 lipca 2012 r. do potencjalnych dostawców linii technologicznej objętej Projektem, nie wskazano kryteriów oceny ofert ani terminu ich złożenia, co było wymagane stosownie do § 11 ust. 4 umowy o dofinansowanie. Kryteria te wskazano dopiero w „Protokole z wyboru dostawców linii technologicznej” z dnia 6 sierpnia 2012 r. (podano tam, że „Zarząd Spółki dokonał oceny złożonych ofert, uwzględniając: innowacyjność technologii, trwałość produktu i technologii oraz ceny, warunki dostawy i zakupu”).

[dowód: akta kontroli str. 188, 324-329]

Podając powód niewskazania w wystosowanych zapytaniach ofertowych kryteriów oceny ofert, Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie chciał wpływać w ten sposób na treść złożonych ofert, dlatego w zapytaniach tych zamieścił wyłącznie opis przedmiotu zamówienia. Wskazał też na chęć uzyskania „jak najlepszej oferty, z jak najlepszym wyposażeniem, w najbardziej korzystnej cenie w relacji do uzyskanych parametrów”, co obejmowało m.in. dążenie do uniknięcia „sytuacji, w której oferenci mogli by składać oferty podstawowe z najniższą ceną, spełniające wprawdzie warunki opisane w zapytaniu ofertowym, ale nie dające możliwości wzbogacenia tych warunków bez dodatkowej dopłaty” (jak wyjaśnił, niektóre opcje mogą bowiem być oferowane w standardzie, tj. bez dopłaty, albo przez oferenta z najniższą ceną może być wymagana później, już po wyborze jego oferty, dopłata).

Prezes Zarządu wskazał ponadto na trudności w sformułowaniu poszczególnych kryteriów oceny ofert i sposobu oceny ich spełniania. Jak wyjaśnił: „W zasadzie nie było skali porównawczej. Innowacyjny charakter Projektu nie pozwalał oprzeć się na dotychczasowych doświadczeniach konkurencji w branży poligraficznej, jak też producentów maszyn. Wyboru dokonano, biorąc pod uwagę rozwiązania dostosowane do potrzeb ENGAS i dążenie do uzyskania jak najlepszych dla ENGAS efektów. Dlatego w zapytaniach ofertowych sformułowaliśmy jedynie zasadnicze, kluczowe wymogi co do przedmiotu zamówienia, nie wskazując kryteriów oceny ofert ani sposobu oceny spełniania tych kryteriów przez poszczególne złożone oferty. Później, w wewnętrznych ustaleniach, uzgodniliśmy jednak te kryteria. Sformułowanie tych kryteriów nie było łatwe, bo nie chodziło o prosty zakup, lecz o zakup innowacyjnej, złożonej linii technologicznej, niedostępnej na rynku otwartym, lecz obejmującej unikatowe rozwiązania, skonstruowane indywidualnie dla potrzeb naszej Spółki i perspektyw jej dalszego rozwoju. Wybraliśmy te kryteria, które naszym zdaniem (Zarządu Spółki) pozwalały na zapewnienie wyboru oferty najlepszej dla ENGAS”.

Jednocześnie Prezes zaznaczył, że ze wszystkimi trzema dostawcami, do których wystosowano zapytania ofertowe, Spółka posiadała kontakty handlowe już od wielu lat

(m.in. przesyłali oni cyklicznie swoje oferty czy informacje handlowe). W związku z tym, jak wyjaśnił, „z kontaktów tych wiedzieli, że ENGAS ma określone kryteria wyboru produktów, tj. że zależy nam nie tylko na najniższej cenie, ale też na trwałości i produktywności zakupywanych maszyn”. Zaznaczył też, że niezależnie od wcześniejszych kontaktów, jednakowe zapytania ofertowe wysłano do wszystkich trzech potencjalnych dostawców, będących światowymi liderami w zakresie produkcji maszyn poligraficznych, a wysyłkę ich udokumentowano, zgodnie z wymogiem określonym w § 11 ust. 4 umowy o dofinansowanie.

[dowód: akta kontroli str. 278, 322, 324, 326-329, 384-385, 804-805]

Prezes Zarządu wyjaśnił również: „Uchybiliśmy niestety co do wymogu wskazania w zapytaniach ofertowych terminu złożenia ofert przez oferentów. Jednak wszyscy oferenci z pewnością mieli świadomość, że zależy nam na jak najszybszym uzyskaniu ich ofert. Ze wszystkimi z nich byliśmy w bieżącym kontakcie, wskazując potrzebę szybkiego złożenia ofert”.

[dowód: akta kontroli str. 805]

Zdaniem NIK, niezamieszczenie w zapytaniach ofertowych wystosowanych do potencjalnych dostawców linii technologicznej kryteriów oceny ofert i terminu złożenia ofert, jak również niezamieszczenie zapytania ofertowego na stronie internetowej Spółki, tj. niewywiązanie się z obowiązków Beneficjenta określonych w § 11 ust. 4 umowy o dofinansowanie mogło mieć znaczenie dla pełnej realizacji zasad uczciwej konkurencji, jawności i przejrzystości, o których mowa w § 11 ust. 2 ww. umowy.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Na tablicach zamieszczonych na linii technologicznej oraz w budynku Spółki, podając informację o współfinansowaniu Projektu środkami UE, wskazano kwotę 4 000 tys. zł w sytuacji, gdy zgodnie z umową o dofinansowanie Projektu płatności z EFRR stanowiły 3 400,0 tys. zł, a 600,0 tys. zł stanowiły środki dotacji celowej z budżetu państwa. Jako udział Unii Europejskiej należało zatem podać kwotę 3 400,0 tys. zł, a nie 4 000,0 zł, jak uczynił Beneficjent.

[dowód: akta kontroli str. 186-187, 279, 539-554, 556-562]

2. W przypadku zapytań ofertowych wystosowanych przez Prezesa Zarządu w dniu 19 lipca 2012 r. do potencjalnych dostawców linii technologicznej nie podano informacji o tym, że dotyczą one zakupu dokonywanego w ramach Projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w tym m.in. nie opatrzone ww. korespondencji logiem POIG (Innowacyjna Gospodarka - Narodowa Strategia Spójności) ani logiem Unii Europejskiej (wraz z odwołaniem słownym do UE i do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego).

[dowód: akta kontroli str. 326-328, 384-385]

Stosownie do § 10 ust. 4 umowy o dofinansowanie w celu prawidłowego wypełnienia obowiązków w zakresie informowania opinii publicznej o fakcie otrzymania dofinansowania na realizację Projektu zalecono stosowanie zasad określonych w *Przewodniku w zakresie promocji projektów dofinansowanych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 dla beneficjentów i instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu*⁵⁹. Stosownie do zapisów ww. *Przewodnika*, po podpisaniu umowy o dofinansowanie, oprócz produktów Projektu, również dokumentacja związana z realizacją Projektu, w tym np. korespondencja dotycząca realizowanego Projektu, powinna zawierać logo UE z podpisem „Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego” oraz logo PO IG.

[dowód: akta kontroli str. 186-187, 279, 322-328]

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, było to wynikiem jego przeoczenia, związanego z natłokiem wielu obowiązków w tamtym okresie.

[dowód: akta kontroli str. 916-918]

⁵⁹ Opracowanym przez Instytucję Zarządzającą i opublikowanym na stronie internetowej: www.poig.gov.pl, dalej zwanym „Przewodnikiem” (z lipca 2010 r., ze zmianami).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶⁰ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 8 stycznia 2015 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Kontroler

Maria Talik

główny specjalista kontroli państwowej

.....

⁶⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.